

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Pardubice

Inspekční zpráva

Mateřská škola Albrechtice 131

Albrechtice 131, 563 01 Lanškroun

Identifikátor: 600 103 358

Zřizovatel: Obec Albrechtice

Obecní úřad Albrechtice, 563 01 Lanškroun

Školský úřad Ústí nad Orlicí, Špindlerova 1167, 562 01 Ústí nad Orlicí

Termín konání orientační inspekce: 7. – 8. prosince 1999

Čj.	105 377/99-1006
Signatura	oj5at105

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Plánování a příprava vzdělávací činnosti

Výchovně vzdělávací činnost školy vychází z Programu výchovné práce pro jesle a MŠ (čj. 33 483/83-201). Učitelky ho využívají jako východiska k vypracování vlastních krátkodobých tematických programů. Od určeného téma se odvíjí obsah programu. Ten je zasazen do určitého motivačního rámce, z kterého vycházejí činnosti jednotlivých výchovných složek. Ne vždy jsou však v plánovaném programu zastoupeny všechny složky, chybí též jasné vymezení cílů. Úkoly jsou zpravidla stanoveny pouze pro oblast rozvíjení poznání, cílenost zcela chybí u tělesné a jazykové výchovy, matematických představ, z části i u estetických výchov. Příprava učitelky na vzdělávací činnost je neúplná, postihuje pouze dílčí část denního programu – řízenou činnost.

Příprava vzdělávací činnosti prostřednictvím tematických programů je jeden ze současných trendů v předškolní výchově. Při tvorbě programu se částečně daří jeho jednotlivé části řadit v přirozených logických souvislostech, avšak tím, že nejsou stanoveny cíle a úkoly, je proces plánování neúplný, nese prvky nahodilosti a nesoustavnosti. Celkově má proces plánování dobrou úroveň.

Podmínky vzdělávací činnosti

Ředitelka školy má odpovídající odbornou a pedagogickou způsobilost. Učitelka pracuje u dětí druhým rokem, je bez odborné a pedagogické způsobilosti. Vzhledem k tomu, že má zkrácený úvazek, je souběžné působení učitelek u dětí využíváno v minimální míře.

Prostorové podmínky vzhledem k počtu dětí jsou velmi dobré. Děti využívají ke hrám hernu i přiléhající víceúčelovou místnost, která je vybavena jako pracovna a současně slouží i jako jídelna. V herně jsou částečně vytvořeny námětové koutky pro tvořivou hru dětí. Nábytek je řazen po obvodu třídy, takže děti mají uprostřed možnost volných pohybových aktivit. Vybavení učebními pomůckami pro jednotlivé složky výchovy je dobré. Hraček a stavebnic je dostatečné množství, učební materiál je průběžně dokupován. Součástí MŠ je rozlehlá zahrada, která dětem poskytuje široký prostor pro pohybové aktivity. Zahrada je však neupravená (rozbitý plot, skládka dřeva, neodklizené roští aj.), kovové průlezky jsou zrezivělé a z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví jsou pro hry dětí nevyhovující.

Formálně stanovený denní režim respektuje psychohygienické zásady v organizaci života dětí. V reálném průběhu dne však byla sledována převaha řízených činností, což vedlo k vyšší míře organizovanosti dětí. K nevyváženému zastoupení spontánních a řízených činností přispělo pasivní sledování televizního pořadu.

Pitný režim je zaveden, ale byl využíván až před pobytem venku. Umělé osvětlení ve třídě má nedostatečnou intenzitu, což je zaznamenáno v revizní zprávě již z 6. července 1996. Závada dosud nebyla odstraněna.

Celkově jsou podmínky personální, materiálně technické a psychohygienické na průměrné úrovni.

Organizace, formy a metody vzdělávací činnosti

Vzdělávací činnost byla organizována formou individuální, skupinové a frontální činnosti. Při volných hrách měla ředitelka připravenou nabídku činností z oblastí rozvíjení

grafomotoriky. Zábavnou formou si děti procvičovaly uvolnění zápěstí a jemných svalů ruky. Soutěživá forma byla zvolena k upevňování matematických představ a procvičování postřehu. Činnosti byly provázány spontánní a přirozenou komunikací dětí. Jejich organizace umožňovala ředitelce věnovat se dětem individuálně. Účinnost vzdělávacího působení byla snížena použitím nevhodných učebních pomůcek. Programově řízená činnost z hudební výchova byla dynamická, děti se aktivně účastnily rytmických a melodických her. Hudební aktivity směřovaly k procvičování rytmického cítění, avšak někde nevhodná volba rytmického doprovodu snižovala celkovou úroveň provedení písní – přílišná hlasitost, skandování textu, zpěv v mluvní poloze. Hudební činnosti byly zcela v režii ředitelky, i když děti byly aktivně zapojeny, v závěru se vytrácel prožitek z prováděné činnosti a projevovala se nesoustředěnost. Děti předvedly mnoho říkadel a písní, bez ostychu vystupovaly před kolektivem.

Stolování dětí probíhá v kulturním prostředí jídelny. Jeho organizace však ne vždy umožňuje dětem podílet se na jeho přípravě, čímž je rozvoj samostatnosti při sebeobslužných činnostech omezován.

Organizace, formy a metody vzdělávacích činností měly dobrou úroveň.

Motivace a hodnocení

Účinnější motivace bylo využito při individuálních a skupinových činnostech. Úzký kontakt s dítětem umožňoval cíleně a včas směřovat podporu a povzbuzení. Procvičování již dříve získaných dovedností a poznatků mělo vždy zábavnou a poutavou formu. Při řízené činnosti z HV bylo motivace využito méně. Jednotlivé aktivity byly řazeny bez motivačního propojení, rozvíjení hudebních schopností mělo naukový charakter. Hodnocení dětí však bylo jednoznačně pozitivní. V průběhu všech činností učitelka vedla děti k hodnocení druhých, k ocenění jejich výkonu a úsilí.

Účinnost motivace a způsob hodnocení dětí měly velmi dobrou úroveň.

Interakce a komunikace

Přirozeně a nenásilně plynula komunikace mezi dětmi při skupinových činnostech. Ředitelka byla jejich účastníkem, avšak některé formulace otázek spíše byly přímým návodem, který nevedl děti k přemýšlení, k hledání vlastní cesty. Naopak prostor pro rozhodování měly při ranním cvičení, kdy se podílely samy na jeho vedení. Přirozeně a spontánně navozené komunikační prostředí bylo zcela přerušeno při sledování televizního pořadu. Výzva ředitelky, že sledování televize je dobrovolné, upoutala zpočátku skutečně jen některé děti. V dalším průběhu však televize zaplnila prostor třídy, děti byly omezeny ve hře, v komunikaci, ve spontánních aktivitách, až v nich nakonec ustaly a podřídily se „televizním divákům“.

Úroveň spolupráce mezi dětmi byla velmi dobrá. Vzájemnou komunikaci negativně ovlivnilo využití televize. Celková úroveň byla dobrá.

Spontánní činnosti

V průběhu dopoledních činností, které probíhaly ve třídě nebyl vytvořen dostatečný prostor pro spontánní hru. Možnosti volné hry měly pouze asi 2 děti, které přišly do MŠ v ranních hodinách. Prostor pro spontánní vyžití dětí byl nahrazen pasivním sledováním televizního pořadu. Naopak dostatek spontánního pohybového vyžití děti měly při pobytu venku. Děti již mají zažitě pravidlo, že hračky a pomůcky mohou využívat dle vlastní volby.

Rozvoj fantazie a tvořivosti jako hlavního znaku spontánních činností byl sledován jen v omezené míře. Úroveň sledovaných spontánních činností měla průměrnou úroveň.

Řízené činnosti

Při řízených činnostech se nenásilně prolínaly různé výchovné složky, čímž se dařilo zvýšit jak jejich pestrost, tak zapojit více smyslů. Po odborné stránce byly zajištěny v odpovídající kvalitě. Částečná nedůslednost byla sledována při ranním cvičení. Zde ředitelka vhodně použila metody příkladu doplněné slovním vysvětlením, nebylo však důsledně dbáno na správnou realizaci zdravotních cviků. Ve vzdělávacích činnostech byly využívány zkušenosti dětí, ne vždy se podařilo učení realizovat na základě citového prožívání.

Uskutečněné řízené činnosti měly dobrou úroveň.

Hodnocení kvality vzdělávací činnosti

V pedagogickém procesu jsou rezervy především v jeho v plánování a v denní organizaci činností. Nezřetelné stanovení úkolů se odráží v méně promyšlených výchovně vzdělávacích postupech. Ve vzdělávacím procesu byly využívány především řízené činnosti, které současně přináší zvýšenou míru organizovanosti života dětí. Spontánních činností bylo využito k rozvíjení dětské osobnosti v nízké míře. Kvalita vzdělávací činnosti byla na dobré úrovni.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Ředitelka vypracovala hodnocení výchovně vzdělávací práce za minulý školní rok 1998/1999, které se stalo podkladem nového ročního plánu. Má formu analýzy, přináší informace, co se podařilo a kde je nutné věnovat zvýšenou pozornost. V pracovním plánu pro školní rok 1999/2000 patří mezi stěžejní úkoly rozvíjení spolupráce s rodiči a zaměření se na rozvoj hudebních a výtvarných schopností dětí. Neméně důležité jsou i vytyčené úkoly v oblasti rozvíjení řeči, citové výchovy, rozvoje sebeobsluhy. Úkoly jsou stanoveny konkrétně s podrobným uvedením realizačních prostředků. Určeny jsou i prostředky kontrolní činnosti a četnost jejich využívání. Cílený záměr zpětné vazby však není stanoven, což jako nedostatek přetrvává již od poslední inspekční návštěvy. S plánem se seznámily všechny pracovnice, měly možnost se k němu vyjádřit. Plán jako pracovní pomůcka nebyl k dispozici od počátku školního roku. Přijat byl až na pedagogické radě dne 26. října 1999.

Koncepční záměry z hlediska dlouhodobého rozvoje školy stanoveny nejsou. Pro výchovně vzdělávací oblast jsou vytyčeny střednědobé cíle, které sledují současné trendy v předškolním vzdělávání. Zpětná vazba však není funkční, nepodává informace o tom, jak jsou pedagogické záměry naplňovány. Plánování má dobrou úroveň.

Organizování

MŠ je jednotřídní, k docházce je zapsáno 16 dětí. Provoz školy je od 6:30 do 15:30 h. U dětí pracuje na plný úvazek ředitelka a na částečný úvazek (0,75) učitelka. V pravidelných týdenních směnách se střídají na dopolední a odpolední směnu. Rozvrh služeb není vždy efektivně stanoven ve prospěch dětí, neboť ke střídání učitelek dochází v průběhu pobytu venku, čímž je narušován jeho průběh. Na zkvalitnění rozpisu služeb bylo upozorněno již při poslední inspekční návštěvě.

Pravidla organizace provozu jsou obsažena v organizačním řádu. Kompetence, konkrétní povinnosti a odpovědnost jednotlivých pracovníků nejsou určeny. Školnice a vedoucí školní

jídelny (dále VŠJ) nemají stanovenou pracovní dobu, přestože je na její efektivní využívání a dodržování odkaz v organizačním řádu. Všechny provozní pracovníce mají zkrácené úvazky, které činí u kuchařky 5,5 h, u VŠJ 2,10 h, u školnice 2,30 h. denně.

MŠ vede povinnou dokumentaci v souladu s § 45b odst. 1a zákona ČNR č. 76/1978 Sb. o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů.

Vnitřní informační systém je zabezpečen. Došlé písemné materiály jsou pracovníkům k dispozici na určeném místě. Aktuální zprávy jsou sdělovány okamžitě. Součástí informačního systému jsou též pedagogické a provozní porady. Termíny jejich konání nejsou vždy v souladu s potřebami provozu předškolního zařízení (viz oddíl Plánování a příprava vzdělávací činnosti). V zápisech dochází k určitému rozporu s reálnou situací, neboť je zde např. upozornění na plnění pracovních povinností dle náplně práce, ale ta není stanovena.

Nově se rozvíjí spolupráce s rodiči. Po vzájemné dohodě byly již v loňském roce zavedeny tkz. „dětské sešity“, jejichž cílem bylo informovat rodiče o životě dětí v MŠ, o jejich práci, hře a nejrůznějších činnostech, o náplni tematických vzdělávacích programů. Sešit je současně pracovní pomůckou, v kterém děti za pomoci rodičů plní různé úkoly. Na počátku školního roku dostal každý rodič informační list, kde jsou obsažena pravidla provozu školy. Kromě toho jsou celoročně k dispozici i na informačních místech v šatně školy. MŠ se otevřeně staví ke spolupráci, vyzývá rodiče k předávání připomínek, přání, stížností i nápadů pro zpestření pobytu dětí v MŠ.

Spolupráci s rodiči charakterizuje snaha o hledání nových, účinnějších forem spolupráce. Organizace v oblasti správy není propracovaná. Není určena odpovědnost pracovníků za svěřené činnosti na úseku provozu i výchovně vzdělávací práce. Organizace školy má průměrnou úroveň.

Vedení a motivování pracovníků

K motivování pracovníků je využíváno verbálních i finančních pobídek. Kriteria k hodnocení pracovníků jsou stanovena pouze pro pedagogické pracovníky.

Důležitý význam přikládá ředitelka dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků. Sama se účastní různých seminářů pořádaných Pedagogickým centrem v Ústí nad Orlicí. Nedostatečně je však zajištěno další vzdělávání učitelky, které chybí odborná a pedagogická způsobilost. Ředitelka jí sice poskytuje odbornou a metodickou pomoc, což je zřetelné z hospitačních zápisů. Tato péče však není věnována systematicky a trvale.

Vedení a motivování pracovníků je na průměrné úrovni.

Kontrolní mechanismy

Systém vnitřní kontroly není formálně zpracován. Každodenní přítomnost na zařízení umožňuje ředitelce mít přehled o aktuálním stavu ve škole a v případě potřeby přijmout okamžitá opatření. Ke kontrole výchovně vzdělávací práce jsou v ročním plánu stanoveny 2 x měsíčně hospitace. Tento záměr není v tomto školním roce a nebyl ani v minulém důsledně plněn. Kontrolní činnost není prováděna v návaznosti na stanovené úkoly, čímž není ani průběžně vyhodnocována úspěšnost jejich realizace. Při hospitační činnosti je sledovány pouze metodické postupy v práci učitelky.

Kontrolní činnost není cílená. Její rozsah a účinnost především v pedagogické oblasti vykazuje citelně slabá místa. Kontrolní mechanismy jsou ještě vyhovující.

Hodnocení kvality řízení

Slabým článkem řízení je kontrolní činnost, neposkytuje informace o tom, jaká je kvalita výchovně vzdělávacího působení, jak se daří plnit stanovené cíle, na jakém úseku cesty se MŠ nachází. Rezervy jsou též v oblasti organizačního uspořádání. Zaznamenaná pozitiva a negativa jsou zhruba v rovnováze, řízení je na průměrné úrovni.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Hodnocení výchovně vzdělávací práce za školní rok 1998/99
- Pracovní plán školy na školní rok 1999/2000
- Tematické vzdělávací programy, denní přípravy
- Přehled výchovné práce
- Rozpis služeb pedagogických a provozních pracovníků
- Informační „dětské sešity“
- Evidence dětí (přihlášky do MŠ, rozhodnutí o přijetí do MŠ, evidenční lístky, přehled docházky dětí)
- Personální dokumentace, pracovní náplně
- Organizační řád
- Zápisy z kontrolní činnosti
- Zápisy z pedagogických a provozních porad
- Inspekční zpráva čj. O-10-05/9596-51

ZÁVĚR

Pozitiva

- Spolupráce s rodiči

Negativa

- Nedostatečné světelné podmínky (umělé osvětlení)
- Absence organizačních pravidel z hlediska norem a popisu činností
- Rozsah a účinnost kontrolní činnosti

Při inspekční činnosti byly zaznamenány od poslední inspekční návštěvy pozitivní změny, současně však některé nedostatky nadále v oblasti řízení přetrvávají. Celkové hodnocení mateřské školy je dobré.

Při inspekční činnosti nebylo zjištěno neefektivní využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektorka	Titul, jméno a příjmení	Podpis
	PaedDr. Jaroslava Břízová	

V Ústí nad Orlicí dne 22. prosince 1999

Datum a podpis ředitelky předškolního zařízení stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 3. leden 2000

Razítko

Ředitelka předškolního zařízení	Podpis

Miroslava Štěrbová

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti předškolního zařízení dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka předškolního zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	17.1.2000	Mgr. K. Peška
Zřizovatel	17.1.2000	čj. 105 012/00-1006

Připomínky ředitelky předškolního zařízení

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nepodány.